

ושוב מקשינן: אם מניח החבר את התרומה בכלים שאינם מקבלים טומאה, **אי הכי, מאי איריא** דקתני דוקא "מניחה בכליו של חבר"? והלא אפילו בכלים דעם הארץ נמי יכול להניחה, כיון שאין לחשוש שיטמאו את התרומה.

ומשנינן: אין, **הכי נמי קאמר**: ומניחה בכליו של עם הארץ, הראויין להשתמש בהן אף לחבר, מאחר ואינם מקבלים טומאה. (6)

שנינו במשנה: ומחזיקין ידי נכרים בשביעית:

וקא סלקא דעתין ד"מחזיקין", היינו שמסייעים להם ממש במלאכת הקרקע בשביעית, ולפיכך מקשינן:

וכי מחזיקין אותם במלאכתם זו?!

והאמר רב דימי בר שישנא משמיה דרב: אין עודרין עם הגוי את הקרקע בשביעית. ואף שהקרקע היא של הגוי, לא יעשה הישראל בה מלאכה האסורה בשביעית. (7) והעידור אסור משום חרישה, שהיא אסורה מדאורייתא בשביעית.

ועוד אמר: אין כופלין שלום לגוי. שהרי

ומקשינן: וליחוש דילמא נגע בה עם הארץ בתרומה, שהרי בזה יש לחשוש יותר מאשר ברישא, בחלתו של עם הארץ.

דבשלמא התם, בחלה, אית ליה לעם הארץ היכרא. בכך שהניח לו החבר את החלה בכפישא ואנחותא, שהם כלים שאין רגילות לשים בהם עיסה, ומתוך כך יזכור שאיימנו עליו שלא ליגע בה.

אבל הכא, בתרומת זיתים, מאי היכרא אית ליה לעם הארץ לזכור שלא ליגע בתרומה? (5)

ומשנינן: הכא במאי עסקינן, דמנח ליה החבר לתרומה בכלי גללים או בכלי אבנים או בכלי אדמה, שאינן מקבלים טומאה.

שהרי אם יתנה בכלי המקבל טומאה, יטמא עם הארץ את הכלי במגעו, והכלי יטמא את התרומה.

ומתוך שמונחת התרומה בכלים אלו, יזכור עם הארץ שאסור לו ליגע בה.

ואף שהוא נושא את התרומה, אינו מטמאה במשא. ואף שגזרו על עם הארץ שהוא כזב, והזב מטמא במשא, מכל מקום אינו כזב גמור, ואינו מטמא אלא במגעו בלבד.

דאין ראויים תמיד לחבר, שהרי אף דפשוטי כלי עץ הם, לפעמים הם מקבלים טומאה על ידי מדרס, אם יחדם לשיבה. ריטב"א ור"ן. ואזלו בשיטת תוספות שהובאו לעיל בהערה. אבל לרש"י שפירש, דאירי בבלאי חמתות שאין בהם תורת כלי כלל, צריך עיון, למה לא קתני אף בהו "כליו של חבר".

7. והתוספות תלו זה בנידון, האם יש קנין לגוי

5. ותימה, מאחר ועדיין לא אסיק אדעתין דמניחם בכלים שאין מקבלים טומאה, עדיפא היה לה לגמרא להקשות, דהלא אף אם לא יגע בתרומה, הרי הוא מטמא את הכלי שנוטלו, והכלי יטמא את התרומה שבתוכו, "חידושים מכתב יד".

6. וברישא לגבי חלה, דמניחה בכפישא ואנחותא, לא קרי להם "כליו של חבר", משום